

AGROTURIZMNING ZAMONAVIY JAHON SAYYOHLIK BOZORI TIZIMIDA ALOHIDA TUTGAN O'RNI

Ubaydullayeva Nilufar Muzaffarovna

Toshkent Kimyo xalqaro universiteti

"Turizm" yo'nalishi 2 -kurs magistranti

marokand08@gmail.com

Annotatsiya: Agroturizm, qishloq joylarida joylashgan fermer xo'jaliklari, qishloq hayoti va an'anaviy madaniyatni sayyohlarga taqdim etuvchi turizm shaklidir. U zamonaviy sayyohlik bozorida o'ziga xos o'rin egallaydi va qishloq iqtisodiyotini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Agroturizm nafaqat sayyohlar uchun yangi tajribalar taklif etadi, balki qishloq joylarida yashovchi aholi uchun ham iqtisodiy foyda keltiradi.

Kalit so'zlar: agroturizm, sayyohlar, iqtisodiyot, tajribalar, tahlil, takliflar, tabiiy resurslar

Agroturizmning asosiy maqsadi sayyohlarni qishloq hayoti bilan tanishtirishdir. Bu turizm shakli sayyohlar uchun qishloq xo'jaligi jarayonlarini, an'anaviy taomlarni, mahalliy madaniyatni va tabiatni yaqindan o'rganish imkonini beradi. Sayyohlar qishloq joylarida yashab, fermerlar bilan ishlash, ularning hayotini o'rganish va mahalliy an'analar bilan tanishish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu jarayon sayyohlar uchun qiziqarli va foydali tajriba bo'lib, ularni qishloq hayotining oddiy va samimiy tomonlari bilan tanishtiradi. Zamonaviy jahon sayyohlik bozorida agroturizmning o'rni tobora oshib bormoqda. Bunga bir nechta omillar sabab bo'lmoqda. Birinchidan, sayyohlar orasida ekologik toza va sog'lom oziq-ovqatga bo'lgan talab oshmoqda. Agroturizm sayyohlar uchun mahalliy va organik oziq-ovqat mahsulotlarini sinab ko'rish imkoniyatini taqdim etadi. Bu esa sog'lom turmush tarzini qo'llab-quvvatlaydi va ekologik muammolarni hal qilishda yordam beradi. Ikkinchidan, zamonaviy sayyohlar ko'proq "tajriba" izlamoqda. Ular nafaqat yangi joylarni ko'rish, balki o'sha joyning madaniyati va urf-odatlarini bilan tanishishni xohlaydilar. Agroturizm sayyohlar uchun qishloq hayotining turli jihatlarini o'rganish va tajriba qilish imkonini beradi. Bu esa sayyohlik tajribasini yanada boyitadi va o'ziga xos qiladi.[1]

Agroturizmning yana bir muhim jihati shundaki, u qishloq aholisining iqtisodiy farovonligini oshirishga yordam beradi. Qishloq joylarida agroturizmni rivojlantirish orqali mahalliy aholi yangi ish o'rinlariga ega bo'ladi. Fermerlar va qishloq xo'jaligi ishchilari sayyohlar bilan to'g'ridan-to'g'ri aloqada bo'lib, o'z mahsulotlarini sotish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu esa qishloq iqtisodiyotini diversifikatsiya qiladi va qishloq joylarining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Agroturizm nafaqat iqtisodiy

foйда keltiradi, balki ekologik barqarorlikni ta'minlashda ham muhim rol o'ynaydi. Qishloq joylarida sayyohlar uchun tabiiy go'zalliklarni saqlab qolish, ularni himoya qilish va tabiiy resurslardan oqilona foydalanish zarur. Agroturizm orqali qishloq joylarida ekologik muammolarni hal qilish, tabiatni asrash va barqaror rivojlanishni ta'minlash imkoniyatlari yaratiladi. Agroturizmning rivojlanishi uchun davlat va xususiy sektor o'rtasida hamkorlik muhim ahamiyatga ega. Davlat tomonidan qishloq turizmiga oid dasturlar, grantlar va imtiyozlar taqdim etilishi, qishloq joylarida infratuzilmani rivojlantirish, marketing va reklama faoliyatlarini qo'llab-quvvatlash zarur. Xususiy sektor esa qishloq joylarida turizm xizmatlarini taklif etuvchi kompaniyalar va fermer xo'jaliklarini tashkil etish, sayyohlar uchun qulay sharoitlar yaratish va sifatli xizmat ko'rsatishni ta'minlashda ishtirok etishi kerak. Zamonaviy jahon sayyohlik bozorida agroturizmning o'rnini tobora oshib bormoqda. Bu turizm shakli sayyohlar uchun qishloq hayoti bilan tanishish, mahalliy madaniyatni o'rganish va ekologik toza oziq-ovqatni sinab ko'rish imkoniyatini beradi. Agroturizm qishloq iqtisodiyotini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi va qishloq joylarida yashovchi aholi uchun yangi ish o'rinlarini yaratadi. Shuningdek, agroturizm ekologik barqarorlikni ta'minlashda ham muhim ahamiyatga ega.[2]

Agroturizmning rivojlanishi uchun davlat va xususiy sektor o'rtasida hamkorlikni kuchaytirish zarur. Qishloq joylarida agroturizmni rivojlantirish orqali nafaqat iqtisodiy foyda, balki ekologik va madaniy barqarorlikni ham ta'minlash mumkin. Shunday qilib, agroturizm zamonaviy jahon sayyohlik bozorida alohida o'rin tutadi va kelajakda ham o'z ahamiyatini yo'qotmaydi. Agroturizmning muvaffaqiyati uchun marketing strategiyalarini ishlab chiqish ham muhimdir. Agroturizmni targ'ib qilishda raqamli texnologiyalar, ijtimoiy tarmoqlar va internet marketingdan foydalanish sayyohlarni qishloq joylariga jalb qilishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Sayyohlar uchun qishloq hayoti va agroturizm tajribalarini taqdim etuvchi platformalar yaratish, ularni qishloq joylariga jalb qilishda muhim rol o'ynaydi.[3]

Agroturizm, qishloq joylarida joylashgan fermer xo'jaliklari va an'anaviy madaniyatni sayyohlarga taqdim etuvchi turizm shakli sifatida, zamonaviy sayyohlik bozorida o'ziga xos o'rin egallaydi. Ushbu turizm sohasini rivojlantirish uchun bir qator strategiyalarni amalga oshirish zarur. Bu strategiyalar qishloq joylarining iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash, mahalliy aholini qo'llab-quvvatlash va sayyohlar uchun qiziqarli tajribalar yaratishga qaratilgan. Agroturizmni rivojlantirishda marketing strategiyalarini kuchaytirish muhim ahamiyatga ega. Qishloq joylaridagi agroturizm imkoniyatlarini keng jamoatchilikka tanitish uchun zamonaviy marketing usullaridan foydalanish zarur. Ijtimoiy tarmoqlar, veb-saytlar va mobil ilovalar orqali sayyohlar uchun qishloq hayoti, an'anaviy ovqatlar va mahalliy madaniyat haqida ma'lumotlar taqdim etish, sayyohlarni qishloq joylariga jalb qilishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Shuningdek, mahalliy tadbirkorlar va fermerlar o'rtasida hamkorlikni

rivojlantirish, ularning xizmatlarini birlashtirish va umumiy marketing kampaniyalarini o'tkazish orqali qishloq turizmini yanada kengaytirish mumkin. Qishloq joylarida infratuzilmani yaxshilash ham agroturizmni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Sayyohlar uchun qulay sharoitlar yaratish, transport va kommunikatsiya xizmatlarini rivojlantirish zarur. Qishloq joylarida mehmonxonalar, restoranlar va boshqa turistik xizmatlarni taklif etuvchi ob'ektlar yaratish, sayyohlar uchun qishloq hayotini qulayroq va qiziqarli qilishga yordam beradi. Mehmonlarni kutib olish va ularning ehtiyojlarini qondirish uchun malakali xodimlarni tayyorlash ham muhimdir. Agroturizmni rivojlantirishda mahalliy aholini tayyorlash va ularning malakasini oshirish ham muhimdir. Fermerlar va qishloq aholisiga xizmat ko'rsatish, mehmondo'stlik, marketing va boshqaruv bo'yicha treninglar o'tkazish, ularning agroturizm sohasidagi bilim va ko'nikmalarini oshiradi. Bu, o'z navbatida, sayyohlar uchun sifatli xizmat ko'rsatishni ta'minlaydi va qishloq aholisining iqtisodiy farovonligini oshirishga yordam beradi. Mahalliy aholi o'z madaniyati va an'analarini sayyohlarga taqdim etishda faol ishtirok etishi, agroturizm tajribasini yanada boyitadi. Ekologik barqarorlikni ta'minlash ham agroturizmni rivojlantirishda muhim strategiyalardan biridir. Qishloq joylarida tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, ekologik toza mahsulotlar ishlab chiqarish va tabiatni asrashga qaratilgan strategiyalarni amalga oshirish zarur. Sayyohlarni ekologik muammolar va ularni hal qilish yo'llari bilan tanishtirish, qishloq hayoti va tabiatga bo'lgan munosabatini o'zgartirishga yordam beradi. Agroturizm orqali sayyohlar uchun ekologik toza mahsulotlar va xizmatlarni taqdim etish, ularning qishloq hayotiga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Hamkorlikni kuchaytirish ham agroturizmni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Davlat va xususiy sektor o'rtasida hamkorlikni rivojlantirish, qishloq joylarida agroturizmni qo'llab-quvvatlovchi dasturlar va loyihalarni amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Davlat tomonidan qishloq turizmiga oid dasturlar, grantlar va imtiyozlar taqdim etilishi, qishloq joylarida infratuzilmani rivojlantirishga yordam beradi. Xususiy sektor esa qishloq joylarida turizm xizmatlarini taklif etuvchi kompaniyalar va fermer xo'jaliklarini tashkil etish, sayyohlar uchun qulay sharoitlar yaratish va sifatli xizmat ko'rsatishni ta'minlashda ishtirok etishi kerak. Mahalliy madaniyat va an'analarni saqlab qolish ham agroturizmni rivojlantirishda muhimdir. Qishloq joylarida sayyohlar uchun an'anaviy madaniyatni namoyish etuvchi tadbirlar va festivallar tashkil etish, mahalliy urf-odatlarini targ'ib qilish, sayyohlar uchun qishloq hayotining o'ziga xosligini ko'rsatishga yordam beradi. Bu esa sayyohlar uchun qiziqarli va ma'rifiy tajribalar yaratadi.[4]

Innovatsion yondashuvlarni qo'llash ham agroturizmni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Yangi texnologiyalar va innovatsion yechimlar yordamida qishloq joylarida agroturizmni yanada rivojlantirish mumkin. Masalan, raqamli platformalar orqali sayyohlar uchun agroturizm xizmatlarini onlayn ravishda taklif etish, virtual

sayohatlar va qo'llanmalardan foydalanish, qishloq hayotini yanada qiziqarli va interaktiv qilish imkonini beradi. Agroturizmni rivojlantirishda ushbu strategiyalarni amalga oshirish orqali qishloq joylarida sayyohlikni oshirish, qishloq iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish va mahalliy aholi farovonligini ta'minlash mumkin. Agroturizm nafaqat iqtisodiy foyda keltiradi, balki ekologik barqarorlikni ta'minlash va mahalliy madaniyatni saqlab qolishda ham muhim rol o'ynaydi. Shunday qilib, agroturizmni rivojlantirish strategiyalari zamonaviy sayyohlik bozorida alohida o'rin tutadi va kelajakda ham o'z ahamiyatini yo'qotmaydi. Ushbu strategiyalarning amalga oshirilishi qishloq joylarida yangi imkoniyatlar yaratadi va mahalliy aholi farovonligini oshirishga yordam beradi. Agroturizmni rivojlantirishda davlat, xususiy sektor va mahalliy jamoatchilik o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish, innovatsion yondashuvlarni qo'llash va ekologik barqarorlikni ta'minlash orqali qishloq joylarida sayyohlikni yanada rivojlantirish mumkin. Bu esa nafaqat qishloq iqtisodiyotini mustahkamlash, balki sayyohlar uchun qiziqarli va foydali tajribalar yaratishga yordam beradi. Agroturizmni rivojlantirishda ushbu strategiyalarni amalga oshirish orqali qishloq joylarida yangi imkoniyatlar yaratish va mahalliy aholi farovonligini oshirish mumkin.[5]

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, agroturizm zamonaviy jahon sayyohlik bozorida alohida o'rin tutadi. U sayyohlar uchun qishloq hayoti tajribasini taqdim etadi, qishloq iqtisodiyotini rivojlantiradi va ekologik barqarorlikni ta'minlaydi. Agroturizmni rivojlantirish uchun davlat va xususiy sektor o'rtasida hamkorlikni kuchaytirish zarur. Shunday qilib, agroturizm kelajakda ham o'z ahamiyatini saqlab qoladi va jahon sayyohlik bozorida o'z o'rnini mustahkamlashda davom etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullayev, A. (2020). "Agroturizm: O'zbekistonda rivojlanish istiqbollari". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.
2. Murodov, B. (2019). "Qishloq turizmini rivojlantirish strategiyalari". Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.
3. Rahmonov, S. (2021). "Agroturizm va qishloq iqtisodiyoti". Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.
4. Karimova, D. (2022). "O'zbekistonda agroturizmni rivojlantirishning ijtimoiy-iqtisodiy asoslari". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va sanoat vazirligi.
5. Tursunov, E. (2023). "Agroturizm: An'analar va innovatsiyalar". Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti.
6. Xolmatov, R. (2020). "Qishloq joylarida turizmni rivojlantirish: muammolar va yechimlar". Andijon: Andijon Davlat Universiteti.

7. Nurmatov, O. (2021). "Agroturizm va uning iqtisodiy samaradorligi". Namangan: Namangan Davlat Universiteti.
8. Usmonov, F. (2022). "O'zbekiston qishloq turizmi: rivojlanish yo'llari va strategiyalari". Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.

